

Innledning

Vi viser til Kultur- og likestillingsdepartementets invitasjon til høring om Oslo Economics evaluering av regionale filmvirksomheter. Norsk filmforbund takker for muligheten til å komme med innspill.

Norsk filmforbund (NFF) har over 1300 medlemmer og organiserer filmskapere og filmarbeidere i alle fagfunksjoner innen spillefilm, TV-drama, TV-underholdning, dokumentar og reklame. Vi har medlemmer i hele landet og 3 aktive lokallag: Filmforbundet Nord-Norge, Filmforbundet Vest og Filmforbundet Sørvest.

Norsk filmforbund har i alle år arbeidet for å styrke den regionale filmen. Det har vært en positiv utvikling over tid og vi mener at bransjen nå er moden for å tilføre regionene friske midler og flere oppgaver.

Om evalueringsprosessen

Norsk filmforbund var representert i referansegruppen ved leder av lokallaget i Filmforbundet Vest. Han ble invitert til kun et møte og fikk ikke tilsendt utkast til rapporten før den ble ferdigstilt og sendt til departementet. Vi hadde forventet større brukermedvirkning. Dette var ikke en god prosess.

Rapporten fra Oslo Economics har begrenset verdi i det videre arbeidet med å utvikle den regionale filmpolitikken. Den beskjeftiger seg primært med å beskrive nåsituasjonen og å gjøre tekstanalyser og fortolkninger i gamle dokumenter. Anbefalingene synes å være svakt fundert.

Dette er faktisk ikke en *evaluering* av dagens regionale filmvirksomheter, men en konsulentrapport som konstaterer at det trengs politiske avklaringer. Nå bør bransjen selv bidra til å stake ut kursen fremover.

Departementet har særlig bedt om synspunkter på følgende temaer:

1. Valg av alternativ

Rapporten fra Oslo Economics skisserer følgende alternativer:

- **Alternativ 0, nåsituasjonen**
- **Alternativ 1: Oppgavespesialisering**
- **Alternativ 2: Alternativ 1 + stimuleringstilskudd**

Departementet ønsker innspill på hvilket av de tre alternativene som foretrekkes og hvilke forutsetninger som eventuelt bør, ligge til grunn for valg av alternativ.

Norsk filmforbund foretrekker Alternativ 0, nåsituasjonen, fordi grunnlaget for endring er for dårlig utredet og konkretisert. Vi stiller oss i prinsippet positive til Alternativ 2: Alternativ 1 + stimuleringsstilskudd, men rapporten stiller som en forutsetning at "filmfondene deltar i utviklingen av stimuleringsstilskuddene for å nettopp dempe/unngå de negative effektene av den endrede ansvarsdelingen". Det må gjøres først, før vi vet om dette kan bli en fullgod løsning.

2. Innretning på et eventuelt stimuleringsstilskudd

Konkrete forslag til hvordan et eventuelt stimuleringsstilskudd bør innrettes (omfang, kriterier, avgrensninger etc.)

Vi forventer at de regionale filmfondene deltar i utformingen av et eventuelt stimuleringsstilskudd for å unngå de negative effektene av den endrede ansvarsdelingen, slik OE rapporten forutsetter.

Vi mener staten bør fortsette å bevilge midler til å matche det beløpet som hver av de fire fondene selv har til rådighet fra offentlige og private aktører.

Vi er positive til at et stimuleringsstilskudd skal være plattformnøytralt, men det må da også være mulig å realisere regionale kinofilmer som utløser etterhåndstilskudd (EHT).

3. Prosess

Innspill og anbefalinger til videre prosess

Vi anbefaler at det nedsettes et hurtigarbeidende bransjeutvalg som får i mandat å gjennomgå innspill fra høringen og utarbeide forslag til en helhetlig og fremtidsrettet regional filmpolitikk som dekker hele landet. Dette utvalget kan oppnevnes av KUD eller bransjen selv v/Bransjerådet for film. Utvalget bør bestå av representanter foreslått av de regionale filmvirksomhetene, brukere fra regionene (produsenter, filmskapere, filmarbeidere) foreslått av bransjeorganisasjonene, og evt. andre med spesielt relevant kompetanse/og eller erfaring. Frist for å levere utvalgets anbefalinger bør være rundt 1. november.

Bransjeutvalget bør også gjennomgå dagens poengsystemet for fordeling av midler mellom filmsentrene og vurdere kriteriene på nytt.

4. Regionbegrepet

I kapittel 6.4 «Anbefalinger knyttet til øvrig forvaltning og behovet for prioriteringer», problematiseres regionbegrepet som ligger til grunn for tilskudd. Det er ønskelig med kommentarer til dette og synspunkter på eventuell geografisk avgrensning av de regionale tilskuddsordningene.

Etter at det statlige virkemiddelapparatet i 2007 ble samlet i en institusjon: Norsk filminstitutt, må man hele tiden være bevisst på at veldig mye makt er konsentrert her.

Når de regionale filmvirksomhetene nå dekker hele Norge, muliggjør det å differensiere oppgaver og virkemidler mellom et statlig og regionalt forvaltningsnivå. Maktspredning er viktig for å motvirke ensretting og er således både et viktig prinsipp i seg selv og et middel for å oppnå større mangfold. Med mangfold mener vi hvilke historier som fortelles, av hvem, fra hvor, med ulik bakgrunn og ståsted.

I dag er det derfor mer relevant å snakke om at de regionale filmvirksomhetene bør være en "motvekt" til det statlige virkemiddelapparatet, enn at regionene skal være en "motvekt" til Oslo eller det sentrale Østlandet - rent geografisk.

Følgelig mener vi at en helhetlig og fremtidsrettet regional filmpolitikk må gjelde hele landet og alle regioner. Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) bør også inkluderes i denne sammenheng.

5. Generelle kommentarer

Generelle innspill, synspunkter, presiseringer og kommentarer til rapporten

Mer midler

For å styrke den regionale filmen trengs det først og fremst mer midler. Hvis det skal være mulig å realisere ambisjoner om reelle kraftsentre (i flertall) så må flere regionale miljøer oppnå en kritisk masse av aktivitet. Dette forutsetter midler til å oppnå en slik kritisk masse.

Vårt forslag til mulige grep for å øke midlene til de regionale filmvirksomhetene er:

- Friske midler over statsbudsjettet: For 2023 ønsker vi 30 millioner til filmsentrene og filmfondene samt en opptrappingsplan (jf. budsjettinnspill fra Bransjerådet for film).
- En andel av medfinansieringsplikten (ved implementering av AMT- direktivets artikkel 13) øremerkes talent- og kompetanseutvikling og overføres til de regionale filmsentrene etter en hensiktsmessig fordelingsnøkkel.
- Kinoavgiften på 2,5% av kinoenes omsetning rutes til de fire regionale filmfondene. Dette utgjør omtrent 30 millioner kroner årlig som per i dag går rett inn i statskassen. Slik var det ikke før, da avgiften gikk tilbake til bransjen.
- Incentivordningen gjøres regelstyrt og staten forplikter seg til å bidra til å realisere målsettingene om at de regionale fondene skal finansiere norske produksjoner som oppfyller krav til regional tilknytning samt finansiere incentivproduksjoner som ikke mottar produksjonstilskudd fra NFI. En styrket og forbedret incentivordning vil komme regionene til gode, og er i seg selv et av de viktigste enkeltgrepene staten kan ta for å bidra til å bygge regionale filmmiljøer.

Åpne for alle formater

Bransjen nå er moden for å åpne for tilskudd til utvikling og produksjon av alle formater, inkludert spillefilm og dramaserier, både hos regionale filmsentre og fond. Dette vil også bidra til å oppnå et større mangfold i norsk film og TV-produksjon, både kunstnerisk, i format/sjangre, og i hvilke distribusjonsplattformer disse formidles på.

De regionale filmmiljøene har opp gjennom årene med ujevne mellomrom produsert "indie" filmer med budsjetter rundt 5-10 millioner kroner. Dette er et logisk neste steg for mange regionale filmskapere som har bevist sitt talent gjennom kortfilm og/eller dokumentarfilm. Det bør være rom for en mer systematisk satsing på slike produksjoner regionalt.

Styrke produksjonsselskapene i regionene

Vi forutsetter at midler til talent-, kompetanse- og idé/prosjektutvikling hos filmsentrene til enkeltpersoner og selskaper videreføres og styrkes.

Bransjen i hele landet trenger å rekruttere folk og kompetanse. Derfor bør det legges til rette for økt regionalt samarbeid med næringsliv og utdanningsinstitusjoner i hver enkelt region for å sørge for at flere kan og vil velge en framtid i den audiovisuelle bransjen, med arbeidsplasser over hele landet. Det vil også styrke den regionale satsingen om fylkeskommuner og kommuner, som eiere av de regionale filmvirksomhetene, legger tydeligere planer for dette. Her kan de regionale filmsentrene, som allerede jobber med rekruttering og kompetanse, spille en nøkkelrolle.

Vi stiller oss også bak rapportens utsagn om at "Det er ved å bygge opp produksjonsselskaper at en utløser måloppnåelse om noen solide audiovisuelle bransjer og regionale kraftsentra som videre bidrar til å sikre et «*mangfold av stemmer for norsk filmproduksjon*»". Det bør imidlertid bygges en miks av forskjellige typer produksjonsselskaper med ulik innretning og modus operandi. For noen filmskapere er det å bygge eget selskap nøkkelen til å realisere egen visjon, mens andre ønsker en mer tradisjonell struktur rundt sitt virke.

Å styrke produksjonsselskaper i regionene kan også gjøres ved å tilrettelegge for nasjonal samproduksjon. Filmsentrene og filmfondene bør kunne stille krav om lokal co-produsent som tilskuddsmottaker, slik at det ikke er de store nasjonale produksjonsselskapene som henter ut midlene direkte. Det bør også være påkrevd å bruke regionale filmarbeidere så langt det er mulig. Dette vil være et effektivt virkemiddel for å bygge regional bransje.